

IV. SEMNAL

BIOETICA ȘI PROTECȚIA DEMNITĂȚII UMANE

În cadrul preocupărilor Institutului Român pentru Drepturile Omului privind problematica complexă a științei și tehnologiei biomedicale, Institutul a organizat în data de 18 ianuarie cu concursul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociației Family Forum și Asociației Române pentru Libertate Personală și Demnitate Umană un simpozion având ca tematică „Bioetica și protecția demnității umane”.

În comunicările prezentate s-a subliniat că bioetica este un domeniu relativ nou și care a demonstrat că evoluția tehnologică în medicină și în special în genetică a neglijat personalitatea bolnavului, accentuându-se că acesta are și suflet

nu numai țesuturi. Totodată, s-au reliefat eforturile realizate de specialiștii în medicină, drept, etică și alte domenii pentru dezvoltarea controlată a tehnologiei genetice fără a leza criteriile morale și normele legale.

De asemenea, în cadrul lucrărilor desfășurate vorbitoarii, universitari, magistrați, cercetători, medici, experți, doctoranzi, masteranzi și reprezentanți ai unor organisme și organizații guvernamentale, au evidențiat posibile soluții morale și juridice, necesare pentru noile provocări ridicate de științele și tehnologiile viitorului fără efecte negative asupra viitorului speciei umane.

Mihaela Scarlat

CONCEPTUL DE CETĂȚENIE EUROPEANĂ ȘI CONSTITUIREA SA

Marti 5 februarie, a avut loc dezbateră cu tema „Conceptul de cetățenie europeană și constituirea sa”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului, cu concursul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative și al reprezentanților Institutul Internațional de Drept de Expresie Franceză. Evenimentul face parte din suita de manifestări organizate de Institut cu prilejul „Anului european al cetățenilor 2013”.

Participanții la dezbateri, universitari, cercetători, juriști și studenți au analizat istoricul conceptului de cetățenie europeană. Astfel, s-a subliniat faptul că ideea cetățeniei europene este mai veche, lansată încă din 1974, cu prilejul întâlnirii la vârf de la Paris. Și a căpătat o primă concretizare în 1979, când Parlamentul European a fost ales prin vot direct și universal. Ea a fost reluată în urma constatării unei anumite pasivități a populației din statele europene la prezentarea la vot pentru alegerile parlamentare, pasivitate provenită și din necunoașterea sau incompleta informare în ceea ce privește procesul de construcție comunitară. În fața unei asemenea situații, Consiliul European, întrunit la Fontainebleau în iunie 1984, a instituit un Comitet ad-hoc în vederea identificării domeniilor capabile să accentueze dimensiunea umană a procesului de integrare europeană; cu alte

cuvinte, acest proces să fie mai aproape de cetățeni.

S-a amintit, de asemenea, că în noiembrie 1985, Comisia Europeană a adoptat un Program de lucru pentru realizarea „Europei Cetățenilor”. Programul avea în vedere următoarele acțiuni: adoptarea de măsuri care să faciliteze libera circulație a persoanelor prin suprimarea formalităților fiscale referitoare la transportul călătorilor și al mașinilor, prin introducerea dreptului de vot pentru alegerile locale pentru orice cetățean al Comunității, prin crearea unui spațiu comunitar audio-vizual, prin adoptarea unor formalități de restituire a cheltuielilor cu îngrijirea sănătății, prin consolidarea luptei împotriva drogurilor și a toxicomaniei, prin inițiative în scopul învățării de limbi străine, prin consolidarea cooperării universitare, prin introducerea unei dimensiuni europene în învățământ, prin consolidarea imaginii și identității Comunității.

Totodată, s-a evidențiat faptul că Tratatul de la Maastricht a instituit pe plan juridic cetățenia Uniunii, acordată tuturor persoanelor care au cetățenia unuia din statele membre. Aceasta nu se substituie cetățeniei diferitelor state din Uniune, ci se adaugă celei naționale.

Carmen Năstase

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FEMEII

Cu ocazia Zilei de 8 martie Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația Română pentru Apărarea Drepturilor Femeii, Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Clubul de la Cheia a organizat o masă rotundă cu tema „Rolul femeii în societatea modernă”, eveniment la care au fost invitați specialiști din domeniul drepturilor omului și al drepturilor femeii, pentru un dialog amplu și complex. Întâlnirea a avut ca obiectiv principal identificarea unor acțiuni concrete pentru asigurarea respectării și promovării drepturilor femeii în toate sectoarele societății.

În cadrul lucrărilor prof. univ. dr. Mona-Lisa Belu Magdo, cercet. st. Mihaela Scarlat și cercet. st. Carmen Năstase au evidențiat însemnătatea acestei zile, fiind subliniat faptul că la 16 decembrie 1977, Adunarea Generală a invitat statele membre să proclame, în conformitate cu tradițiile și obiceiurile istorice naționale, o zi din an ca Zi ONU pentru drepturile femeii și pacea internațională. Statele au fost invitate să contribuie la crearea de condiții pentru eliminarea discriminărilor și pentru participarea, deplină și egală, a femeilor la dezvoltarea socială (Rezoluția 32/142). Această acțiune a urmat Anului internațional al femeii (1975) și Deceniului ONU pentru femei (1976 - 1985), ambele proclamate de către Adunare.

De asemenea, în decembrie 1979, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare a femeilor, care a reprezentat un pas important în vederea recunoașterii drepturilor femeii ca drepturi ale omului.

Totodată, în cadrul Conferinței Mondiale a Drepturilor Omului de la Viena (1993), ca rezultat al campaniei întinse pe mai mulți ani ("Drepturile femeii sunt drepturi ale omului"), mișcarea pentru drepturile femeii a reușit să aducă subiectul violență printre problemele importante de pe ordinea de zi. Astfel, Declarația finală de la Viena a condamnat pentru prima oară în istoria Națiunilor Unite în mod clar violența asupra femeilor ca încălcare a drepturilor omului. În decembrie 1993, Adunarea Generală a ONU a introdus afirmațiile documentului final de la Viena într-un act propriu

intitulat „Declarația pentru eliminarea tuturor formelor de violență asupra femeilor”, enumerând formele de violență asupra femeilor din domeniul public și privat care reprezintă încălcări ale drepturilor omului.

Modul de reglementare a drepturilor femeilor în documentele internaționale a constituit, de asemenea, una din temele abordate în cadrul reuniunii. Doamna prof dr. Rodica Șerbănescu, președinte onorific al Asociației Române pentru Apărarea Drepturilor Femeii, a subliniat faptul că în prezent drepturile femeilor sunt exprimate într-o gamă largă de tratate internaționale, de declarații și angajamente politice la nivel internațional, regional și național. În acest sens, documentul cel mai nou îl reprezintă Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. Acest instrument încearcă să schimbe mentalitatea și sentimentele indivizilor, fiind o chemare adresată societății. Este, în opinia specialiștilor din domeniu, primul tratat internațional care conține o definiție a genului, astfel se recunoaște faptul că femeile și bărbații nu sunt doar diferiți din punct de vedere biologic ci există și o categorie a genului, definită social, care le conferă femeilor și bărbaților roluri și comportamente specifice. Totodată, ratificarea documentului presupune introducerea în dreptul intern al statelor membre a unor infracțiuni noi, precum mutilarea genitală, căsătoria forțată, avortul forțat sau sterilizarea forțată.

Nu în ultimul, doamna Daniela Albu, cercet. st., a subliniat rolul Instituțiilor Naționale de Drepturile Omului (INDO) în promovarea și protecția drepturilor femeilor și fetelor, cu referire la Conferința cu aceeași temă ce a avut loc la Amman și care a avut ca finalitate adoptarea Declarației și Programului de acțiune de la Amman. Prin cele două documente instituțiile naționale și-au luat angajamentul ca promovarea acestor drepturi să devină o prioritate în activitatea lor, fiind pus accentul pe educație, activitatea de monitorizare a modului în care statele se conformează obligațiilor lor de a respecta, proteja și realiza aceste drepturi.

Olivia Florescu

ZIUA INTERNAȚIONALĂ PRIVIND ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE RASIALĂ - 21 MARTIE

Perioada 16-24 martie a marcat săptămâna acțiunii europene împotriva rasismului, săptămână în care cetățenii orașelor europene au fost invitați să ia poziție împotriva rasismului prin organizarea de evenimente care să conștientizeze opinia publică și, în special, tânăra generație cu privire la pericolul pe care îl reprezintă rasismul în context internațional. Cu această ocazie, Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO) a distribuit afișele campaniei în universități, școli și instituții publice din București și din țară și a organizat o serie de manifestări dedicate zilei de 21 martie.

În cadrul acestei săptămâni de acțiune europeană împotriva rasismului, 16-24 martie, pe data de 21 martie, cu ocazia Zilei Internaționale de eliminare a tuturor formelor de discriminare rasială, IRDO a organizat un simpozion la sediul său din București, în colaborare cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația română pentru apărarea drepturilor omului la vârsta a treia, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, precum și reprezentanți ai Institutului Internațional de Drept de Expresie Franceză. Tema simpozionului a fost „Orașele Europene iau poziție împotriva rasismului - educația pentru combaterea rasismului, xenofobiei și intoleranței”.

Simpozionul i-a avut ca invitați speciali pe prof. univ. dr. Mona Lisa Bellu Magdo, membru IDEF, prof. dr. Rodica Șerbănescu, președinte onorific al Asociației Române pentru Apărarea Drepturilor Femeii, Anna Neagoe, director adjunct al Direcției Protecția Persoanelor cu Handicap, cercet. st. Grigoraș Tudor, reprezentanți ai unor instituții guvernamentale și neguvernamentale, cercetători științifici, precum și tineri doctoranzi.

Prof. univ. dr. Irina Zlătescu a precizat că 21 martie este Ziua Internațională de eliminare a tuturor formelor de discriminare rasială stabilită de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite încă din 1966, ca urmare a uciderii în 1960 a 69 de protestatari din orașul Sharpeville din Africa de Sud. Acest masacru a avut loc în timpul unui protest împotriva legilor aparttheid-ului promulgate de guvernul sud african de la acea vreme care legitima inegalitatea și segregarea rasială. Din păcate crimele pe motive rasiale, violența și discriminarea se mai manifestă încă pe glob și în

zilele noastre și se pot întâlni la toate nivelurile societății.

Tocmai de aceea în fiecare an pe data de 21 martie rețeaua UNITED coordonează acțiuni la scară europeană pentru a conștientiza problema rasismului, a discriminării și a intoreranței.

Prof. dr. Rodica Șerbănescu, a subliniat conceptul de diversitate și pluralism precizând că ne autodefinim nu numai prin naționalitate, apartenență etnică, religie sau cultură ci și prin acele lucruri obișnuite care ne caracterizează și influențează în viața de zi cu zi, iar prof. univ. dr. Mona Lisa Bellu Magdo a precizat că nu se poate construi o societate unită și inclusivă fără a lua în considerare și a respecta diferențele dintre oameni. Pluralismul și diversitatea trebuie privite ca o formă contemporană de progres pe drumul înțelegerii între popoare și al toleranței. Diversitatea nu înseamnă numai simpla prezență a unor grupuri diferite ci și diferențele existente în cadrul aceluiași grup.

A urmat în partea a doua o dezbatere în cadrul căreia cercet. st. Mihaela Scarlat, cercet. st. Olivia Florescu, cercet. st. Carmen Năstase alături de reprezentanți ai unor organizații neguvernamentale, studenții și doctoranzii au analizat pe larg problematica rasismului în context național, regional și internațional. Astfel, tinerii au putut fi informați pe tema discriminării și a diversității, au pus întrebări și au primit răspunsuri, dar mai ales și-au făcut o imagine globală cu privire la acest flagel al discriminării și al intoleranței, care continuă să facă victime la nivel global.

Potrivit campaniei din acest an, diversitatea poate apărea chiar și în cadrul unui grup omogen. Identitățile noastre au mai multe straturi și combinația dintre acestea ne fac unici. Diversitatea înseamnă să rămânem împreună acceptând faptul că suntem diferiți și încercând să rămânem toleranți și deschiși față de toți cei din jurul nostru. De aceea pe unul dintre afișele campaniei din acest an, diversitatea colectivă și individuală este ilustrată prin simbolistica păpușii Matrioșca în care mereu descoperim una după alta aceeași păpușă la dimensiuni diferite – simbol al diversității, al stratificării și complexității firii umane în contextul diferitelor identități culturale.

A urmat o analiză a problemei rasismului și a discriminării pe tema recentei publicații IRDO

„Nediscriminare, autonomie, incluziune”.

O nouă temă de discuție extrem de interesantă a fost și importanța rolului crescând al rețelelor de socializare în respectarea diversității. Aceste rețele pot veni concret în sprijinul migranților și al refugiaților combătând naționalismul, rasismul și neofascismul.

În efortul comun de conștientizare a opiniei publice cu privire la pericolul răspândirii rasismului și a atitudinilor de intoleranță s-au diseminat materiale informative și afișe în special în școli și universități unde s-a insistat asupra aspectului educației pentru diversitate și acceptarea acesteia ca pe o trăsătură specifică nu numai a unui popor sau a unei minorități, ci a fiecărui individ în parte, care este unic pe planetă.

Cu sprijinul Catedrei UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță și al Asociației Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, au fost organizate sesiuni de informare și expoziții de carte în cadrul cărora s-au diseminat cele mai recente publicații ale IRDO, precum și revista științifică trimestrială a IRDO.

În județul Prahova, cu sprijinul Institutului Român pentru Drepturile Omului, Fundația Adolența din Ploiești a inițiat o serie de manifestări de combatere a rasismului și a discriminării: un concurs de eseuri, reportaje, desene, adevărate campanii de raliere la mișcările europene și mondiale ale copiilor și tinerilor ploieșteni, sub competența îndrumare a cadrelor didactice. Fundația a angrenat câteva școli în această campanie.

În cadrul concursurilor de eseuri și desene dedicate temei „Să spunem NU rasismului”, tinerii au fost invitați să participe luând atitudine

împotriva manifestărilor sau a gesturilor care induc ideea discriminării și rasismului în universul apropiat în care își desfășoară activitatea, în existența lor cotidiană. Totodată, li s-au oferit prin intermediul IRDO alături de afișele dedicate campaniei și lucrări în care se prezentau unele repere de detectare a rasismului și a discriminării, precum:

- Scriitura sau discursul oral: în măsura în care acestea conțin elemente sau raționamente rasiste ;

- Injurii cu caracter rasist: folosind o expresie jignitoare, termeni de dispreț sau invective care conțin o acuzație de fapt;

- Defăimarea cu caracter rasist: utilizarea unei expresii ce se referă la un fapt precis, susceptibil de a face obiectul unei dezbateri contradictorii;

- Incitarea la discriminare, ură sau violență, cu caracter rasist: constituită atunci când autorul manifestului, scris sau vorbit, va aduce individului sau publicului căruia se adresează reacții de animozitate față de un principiu de etnie, naționalitate sau religie. Nu este necesar ca provocarea să conducă la acte concrete de discriminare, pentru ca delictul să fie constituit;

- Apologia crimelor de război și crimelor împotriva umanității: despre afirmații de natură să încurajeze publicul să facă o judecată de valoare care promovează sau justifică o crimă de război sau o crimă împotriva umanității

- Negarea Holocaustului: Negarea sau minimalizarea unor fapte istorice referitoare la o crimă împotriva umanității. În dreptul penal francez, doar negarea privind exterminarea evreilor de către naziști este prevăzut și reprimat (după le quotidien La Croix).

Daniela Albu

CONTINUITATE ȘI DISCONTINUITATE ÎN DREPTUL ROMÂN

Vineri, 29 martie a.c., a avut loc Sesiunea anuală de comunicări științifice a Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române, tema aleasă pentru ediția din acest an având ca titlu „Continuitate și discontinuitate în dreptul român”.

Așa cum susținea în cuvântul de deschidere domnul prof. univ. dr. Mircea Duțu, director al Institutului de Cercetări Juridice (ICJ), continuitatea și discontinuitatea reprezintă regula generală de evoluție a dreptului, iar aplicată

dreptului român, ea a cunoscut particularități importante de manifestare. După 1990 continuitatea a presupus mai multe ipostaze: reluarea și valorificarea tradițiilor antebelice, reconstrucția legăturilor cu lumea juridică occidentală, aderarea și integrarea euro-atlantică și asumarea efectelor mondializării. Astfel, analiza felului în care asemenea fenomene se manifestă la nivelul principiilor, instituțiilor juridice, conceptelor și ideilor dreptului în ansamblul său și al fiecărei ramuri în parte reprezintă scopul sesiunii

ICJ din acest an.

Dintre lucrările reuniunii care au fost prezentate în cadrul secțiunilor de drept privat, drept public și drept penal, de un real interes s-au bucurat cele elaborate de prof. univ. dr. Marilena Uliescu, prof. univ. dr. Sofia Popescu, prof. univ. dr. Olimpiu Crauciuc, prof. univ. dr. George Antoniu, prof. univ. dr. Mihai Șandru, prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlatescu, prof. univ. dr. Verginia Vedinaș, prof. univ. dr. Dana Tofan, asist. univ. dr. Andrei Duțu-Buzura, prof. univ. dr. Gheorghe Buta, conf. univ. dr. Ion Rusu, conf. univ. dr. Paul Popovici, conf. univ. dr. Mircea Dan Bob, cercet. st. Bogdan Pătrașcu, conf. univ. dr. Cristian Jora, conf. univ. dr. Dan Lupașcu, cercet. st. Mădălina Antonescu, prof. univ. dr. Alexandru Țicle, prof. univ. dr. Petre Buneci, cercet. st. Mihaela Berindei, asist. univ. Bogdan Buneci ș.a.

Temele abordate la secțiunea de drept privat s-au referit la modificările aduse de noile coduri de drept civil și procedură civilă în legătură cu: regimul juridic al dobânzii legale, evoluția conceptului de patrimoniu, noțiunea de moștenire și caracterele juridice ale transmisiunii succesoriale, evoluția reglementării donației între soți, acțiunea în revendicare imobiliară, limitele libertății contractuale ș.a. Totodată, alte teme au privit modalitățile alternative de soluționare a conflictelor în România, cu referire specială la mediere, problema flexicurității în dreptul românesc al muncii, evoluția reglementărilor

naționale în domeniul discriminării de gen în raporturile de muncă etc.

În cadrul secțiunii de drept public au fost prezentate teme precum: Realizarea drepturilor fundamentale prin jurisprudența constituțională, Regionalizarea. Implicații legislative, Descoperirea principiului supremației dreptului UE de către instanțele judecătorești din România, Drepturile omului - de la universalismul principiilor la relativismul cultural și religios, Impactul mecanismului de verificare și cooperare asupra ordinii juridice române, Regimul juridic al drepturilor femeii din perspectiva Constituției României ș.a.

Nu în ultimul rând, remarcăm faptul că în cadrul secțiunii a treia dedicată dreptului penal, a fost abordată continuitatea și discontinuitatea cu privire la: ocrotirea penală a vieții private, protecția penală a minorului, unitatea de infracțiune, reglementarea pedepsei accesorii, faptele penale prin nesocotirea încrederii ș.a. De asemenea, au fost analizate elementele de noutate aduse de noul cod penal.

Evenimentul a fost organizat și cu concursul cercetătorilor Institutului Român pentru Drepturile Omului, instituție parteneră a Institutului de Cercetări Juridice. Aceștia au participat atât la lucrările sesiunii, cu o serie de studii, cât și în cadrul dezbaterilor ce au urmat prezentărilor comunicărilor.

Marius Mocanu

NOTE, CRONICI, RECENZII

THE EXERCISE OF THE RIGHT TO NON-DISCRIMINATION AND EQUAL OPPORTUNITIES IN THE CONTEMPORARY SOCIETY

EDITURA PRO UNIVERSITARIA, BUCUREȘTI, 2012, 214 PAGINI

Nediscriminarea și egalitatea de șanse sunt condiții esențiale pentru buna funcționare a societății. Cu toate acestea societatea contemporană se confruntă cu numeroase probleme în ceea ce privește apărarea acestor drepturi în toate domeniile de activitate, mai ales în domeniul economic. Totodată, trebuie subliniat faptul că toți sunt egali în fața legii și nimeni nu este mai presus de lege, așa cum este stipulat și în art.16 al Constituției României și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Remarcăm interesul acordat acestor teme în

lucrarea doamnei Nicoleta Diaconu cu titlul „Role of political parties protection fundamental human right”, a domnului Cristian Jura „The particularities of vices of the possession according to the regulations of the new civil code”, lucrarea „Equality and non-discrimination” a doamnei Irina Moroianu Zlatescu și lucrarea „Discrimination criteria in contemporary society”, Mădălina Tomescu și Cristian Tomescu.

De asemenea, se subliniază faptul că recunoașterea și apărarea drepturilor omului, presupune mai întâi respectul pentru om, cu

implicarea tuturor drepturilor fundamentale. Totodată, în volum sunt analizate și prevederile existente în legislația muncii din România, în special Codul muncii care în art. 5 face referire la principiul egalității de tratament și de șanse al tuturor angajaților, fără discriminare pe nici un motiv.

În concluzie principiile fundamentale ale legislației Europene sunt egalitatea de șanse între femei și bărbați, oportunități egale și tratamente egale și combaterea tuturor formelor de discriminare.

Olivia Florescu

DIMENSIUNEA SPIRITUALĂ A DREPTURILOR OMULUI. EDUCAȚIA PENTRU TOȚI
EDITURA INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI,
BUCUREȘTI, 2013, 236 PAGINI

Lucrările prezentate în cadrul celei de a XV-a ediție a Simpozionului Internațional „Dimensiunea spirituală a drepturilor omului. Educația pentru toți”, organizat la Iași, în perioada 4-6 noiembrie 2012, au fost selectate și publicate în cadrul volumului de față.

Evenimentul, la organizarea căruia au contribuit, alături de IRDO, Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Episcopia Romano Catolică Iași, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași – Institutul de Educație Continuă, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Facultatea de Teologie Catolică, marchează începutul unei noi etape în dialogul cu și dintre religii pe tema generoasă a drepturilor omului.

Religiile au un imens potențial în cultivarea respectului pentru demnitate umană, egalitate, libertate și solidaritate. Ținând seama de legătura tradițională dintre religie și morală, acest dialog creează un spațiu al înțelegerii mutuale care va tinde către o acceptare globală a drepturilor omului și spre o abordare globală, împărtășită de toți, spre

soluționarea a numeroase probleme morale de importanță majoră.

Ca adversari ai discursurilor de instigare la ură, ai folosirii religiilor pentru învrăjbire și incitare la persecuții și vărsare de sânge în conflicte etnopolitice, organizatorii au urmărit prin temele supuse spre dezbateri, atât în cadrul secțiunilor cât și în plenul lucrărilor, să cultive alături de participanți dialogul, toleranța, solidaritatea și valorile comune care trebuie conștientizate și respectate.

Dintre comunicările prezentate în cadrul secțiunilor cultura democrației și drepturile omului, concepte religioase și drepturile omului și educație toleranță și libertate religioasă, am remarcat teme de real interes cum ar fi educația pentru o cultură democratică, cultura diferenței – cultura toleranței în școală, dreptul la religie în viziunea Curții Europene a Drepturilor Omului, locul religiei și al științei în relația om-sănătate, planificarea demografică, dreptul la educație și problematica abandonului școlar ș.a.

Adrian Bulgaru

IRINA ZLĂTESCU
CONSTITUTIONAL LAW IN ROMANIA

EDITURA KLUWER LAW INTERNATIONAL BV, THE NETHERLANDS, 2013, 152 PAGINI

Făcând parte din binecunoscuta Enciclopedie Internațională de Drept, lucrarea reprezintă o analiză temeinică în care sunt descrise în detaliu sistemul politic, contextul istoric, rolul tratatelor, al legislației și al jurisprudenței, precum și reglementările administrative din țara noastră.

În cuprinsul cărții sunt evidențiate puncte cheie în care dreptul constituțional influențează

interpretarea reglementărilor juridice și procedurilor judiciare. Persoanele interesate teoreticieni și practicieni ai dreptului, dar și specialiști în domeniul drepturilor omului vor găsi răspunsuri la întrebările pe care și le pun în domeniu.

Lucrarea analizează formele și structurile de guvernare, responsabilitatea și jurisdicția organelor

centrale de stat, subdiviziunile statului, autoritățile sale descentralizate, precum și conceptul de cetățenie. Remarcăm atenția acordată în lucrare problematicii privind statutul juridic al străinilor, relațiilor internaționale, dar și taxelor, legilor speciale, puterii armatei și, nu în ultimul rând, relației constituționale dintre stat și biserică.

Având la bază o vastă bibliografie, ideile din carte au o formulare clară, astfel încât cititorii care nu sunt familiarizați cu termeni specifici și cu

anumite concepte în diverse contexte pot înțelege mai ușor semnificația limbajului de specialitate.

Calitatea practică a informațiilor oferite, maniera academică în care acestea sunt prezentate determină ca această lucrare să constituie un instrument valoros pentru cercetători care vor avea ocazia să aprecieze utilitatea ei în studii comparative de drept constituțional.

Gheorghe Pârvan

ȘTIINȚĂ ȘI CODIFICARE ÎN ROMÂNIA
EDITURA UNIVERSUL JURIDIC, BUCUREȘTI, 2013, 764 PAGINI

Volumul de față cuprinde cele mai relevante lucrări, studii și comunicări prezentate în cadrul Sesiunii anuale de comunicări științifice, ediția 2012, a Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”. Eveniment ce a avut temă „Știința și Codificarea în România”, subiect de mare actualitate, în contextul adoptării celor patru mari coduri: civil și de procedură civilă, penal și de procedură penală.

Cele peste 100 de comunicări științifice, susținute de cercetători, cadre universitare și practicieni ai dreptului (magistrați, avocați, consilieri juridici), în cadrul celor trei secțiuni ale sesiunii (drept privat, drept public și drept penal) au relevat dinamica istorică, începând de la codificarea fondatoare aferentă anilor 1864-1865 și până la cea în curs (în privința căreia a intrat în vigoare, la 1 octombrie 2011, Codul civil, iar la 15 februarie 2013, Codul de procedură civilă) a ecuației știință-codificare, modul în care concluziile au fost valorificate sau nu de autorii codurilor, cu consecințele aferente, desprinzându-se concluzii importante pentru acest domeniu prioritar al legiferării și dezvoltării dreptului român.

Remarcăm, în mod special, studiile publicate de prof. univ. dr. Marilena Uliescu, prof. univ. dr. Sofia Popescu, prof. univ. dr. George Antoniu, prof. univ. dr. Dumitra Popescu, prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlatescu, prof. univ. dr. Verginia Vedinaș, prof. univ. dr. Dana Tofan, cercet. st. Cristiana Craciunescu, prof. univ. dr. Gheorghe Buta, prof. univ. dr. Aspazia Cojocaru și cercet. st. Bogdan Pătrașcu, conf. univ. dr. Cristian Jora, conf. univ. dr. Dan Lupașcu, prof. univ. dr. Alexandru Țicle, prof. univ. dr. Petre Buneci, cercet. st. Mihaela Berindei ș.a.

În cadrul codificării, rolul științei este destul de greu detectabil, dar el rămâne important, nu poate fi ignorat, indiferent de tipul, amploarea și natura codificării și a rezultatelor normative ale acestuia.

În concluzie, constatăm că Sesiunea a constituit o ocazie pentru a realiza o dezbatere pe această temă, a raportului dintre știință și codificare în România. La organizarea acestui eveniment a participat, alături de Institutul de Cercetări Juridice, și Institutul Român pentru Drepturile Omului.

Carmen Năstase

ADMINISTRAȚIA ȘI PUTEREA POLITICĂ. TENDINȚE ȘI EVOLUȚII ÎN SPAȚIUL PUBLIC EUROPEAN
EDITURA COMUNICARE.RO, 2013, 511 PAGINI

Lucrarea, publicată cu concursul Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică (ANCS) sub coordonarea prof. univ. dr. Emil Bălan, alături de dr. Gabriela Varia, Cristi Iftene, Dragoș Troanță și

Marius Văcăreanu - reprezintă o sinteză a studiilor prezentate la cea de a V-a Conferință organizată de către Școala Națională de Studii Politice și Administrative pe tema dreptului public și a

științelor administrative. Ideea de bază a volumului, la elaborarea căruia au contribuit peste 30 de juriști, avocați, profesori și cercetători, o constituie dreptul la o bună administrare și la o bună guvernare în context național și internațional.

Cele două părți ale lucrării cuprind analize cu privire la rolul decisiv al administrației publice într-o bună guvernare, relația dintre administrația publică și puterea politică, tendințele și evoluțiile din administrația publică și puterea politică și, nu în ultimul rând, mecanismele politice și administrative de garantare a drepturilor omului.

În partea I a volumului se remarcă, astfel, secțiunile privind: Democrația constituțională.

Utopie și/sau realitate?; Administrația națională și provocările societății actuale; Tendințe și evoluții în spațiul public european. În partea a II-a sunt prezentate studii precum: Mecanisme politice și administrative de garantare a drepturilor omului; Administrația publică și drepturile omului în contextul statului de drept; Dezvoltări și tendințe actuale privind raporturile de guvernare în statele europene; Administrarea defectuoasă și administrația publică locală; Clasa politică împotriva statului de drept etc.

Mihaela Scarlat

CZECH (& CENTRAL EUROPEAN) YEARBOOK OF ARBITRATION, VOL. 3
JURISNET, LLC, HUNTINGTON 2013, 419 PAGINI

CZECH YEARBOOK OF INTERNATIONAL LAW, VOL. 4
JURIS PUBLISHING, INC., HUNTINGTON, 2013, 227 PAGINI

În cadrul activității de colaborare și schimb de publicații cu instituții și organisme internaționale, Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO) trimite publicațiile și revistele sale și primește publicații juridice și de drepturile omului din diferite țări. În cadrul acestor schimburi, IRDO a primit, recent, din Cehia „Anuarul ceh și central european de arbitraj” vol. 3 (Czech & Central European Yearbook of Arbitration) și „Anuarul ceh de drept internațional”, vol. 4 (Czech Yearbook of International Law). Asemenea lucrări reprezintă rezultatul cooperării dintre instituții academice și non-academice din Cehia cu instituții și experți din străinătate (România, Austria, Polonia, Slovacia).

De exemplu, în volumul al treilea al „Anuarului ceh și central european de arbitraj” sunt tratate teme care analizează validitatea arbitrajului atât din punct de vedere al arbitrilor cât și al curților

internaționale de justiție luând în considerare convențiile internaționale aplicabile, precum și o serie de reglementări naționale, studii privind frontierele de drept procedural și de fond în cadrul procedurilor de arbitraj.

În volumul al patrulea „Anuarului ceh de drept internațional” sunt cuprinse studii privind măsuri de reglementare în domeniul comerțului internațional și noul statut al investițiilor străine în Uniunea Europeană, se dezbate o serie de probleme privind investițiile străine în lumina noilor regulamente în domeniu adoptate de Parlamentul și Consiliul European în legătură cu stabilirea angajamentelor de tranziție pentru Acordurile Bilaterale de Investiții între statele membre și țările terțe.

Paul Gogoiu